

Blog: Grote zorgsubsidies maken de zorg niet toekomstvast

23 februari 2024

Door grote zorgsubsidies klaar te zetten voor samenwerking in de regio heeft de overheid het streven naar marktwerking in de curatieve zorg overboord gezet zonder aanpassing van ons zorgstelsel, schrijft bestuurder in de zorg Thomas Hoyng. Hij ziet dan ook liever een aangepast stelsel dat regionale samenwerking structureel stimuleert. “Eén regisseur in de regio met integrale verantwoordelijkheid over de inhoud en financieel resultaat is geen luxe.”

Om de problemen in de Nederlandse gezondheidszorg het hoofd te bieden, heeft het inmiddels demissionaire kabinet halverwege 2022 ingezet op verbeterde samenwerking in regio's. Dit resulteerde in landelijke beleidsplannen met de veldpartijen die zijn vastgelegd in het Integraal Zorg Akkoord (IZA), Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO) en Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Naar aanleiding van deze nieuwe politiek van zorg naar gezondheid is sinds begin 2023 in 31 regio's hard gewerkt aan integrale beleidsplannen, regioplannen en regiobeelden. De uitvoering van al deze plannen zou moeten leiden tot gezondere inwoners en het voorkomen van ziekte en daarmee een toekomstbestendige gezondheidszorg in Nederland. Oftewel: de zorg blijft goed, toegankelijk en betaalbaar.

Financiering als spelbreker

Een enorme stap lijkt gezet, maar zoals altijd lijkt de toekomstige financiering een spelbreker. Om iedereen aan tafel te krijgen voor de regionale planfase was nog maar een beperkte hoeveelheid geld nodig. Met veel goede wil en de inzet van een groot aantal consultants en procesondersteuners zijn alle regionale partijen in 2023 dichter tot elkaar gekomen.

In 2024 zal het regionale beleid in meer detail worden uitgewerkt. De uitvoering van alle plannen zal pas in 2025 en de jaren erna de gewenste

resultaten moeten opleveren. En daar rust een grote beer op de weg die iedereen al van verre kan zien liggen.

Minder meer

De belangrijkste koerswijziging die je uit de plannen kunt lezen is meer inzet naar de voorkant. Dat wil zoveel zeggen als: meer doen aan preventie en welzijn bij de inwoners. Waardoor de kosten aan de achterkant – de klassieke zorg – afnemen. De klassieke zorguitgaven eten nu nog meer dan 95 procent van 100 miljard op die worden gereserveerd voor gezondheidszorg. Preventie en welzijn zijn slechts een klein deel van de uitgaven. Maar juist de grotere inzet op preventie en welzijn zal moeten leiden tot beperking van kosten in de zorg. Bij de een moet er dus geld bij en bij de ander zal er geld af moeten. Dat heet dan in vakjargon “minder meer”. De structurele financiering van de inzet op preventie en welzijn is echter niet geregeld. Overdacht van budgetten van de klassieke zorg naar preventie en welzijn kent geen kaders.

Deze omissie staat dan ook in alle regioplannen als een groot probleem benoemd. Dit geld zal moeten worden gevonden in een sterke beperking van de uitgaven in de klassieke zorg. Dat is immers het resultaat van alle inspanningen.

Niemandland

Daarbij komt ook nog dat voor de jaarlijkse financiering van de curatieve zorg zoiets bestaat als marktwerking. Financiering van deze klassieke zorg ligt in de handen van zorgverzekeraars. Verder gaat hun verantwoordelijkheid niet. Investeren in preventie en welzijn is niet direct hun probleem. De prikkels voor financieel resultaat op dit vlak liggen dan ook in niemandland.

Regisseur

Eén regisseur in de regio met integrale verantwoordelijkheid over de inhoud en financieel resultaat is geen luxe, maar een noodzaak voor succes. Zonder deze regisseur die financiële verantwoordelijkheid neemt voor de aangevraagde subsidies met hun voorspelde regionale successen worden deze successen wel heel onzeker.

Het mag dan ook niet verbazen dat een gedegen financiële planning van de investeringen en hun opbrengsten in alle regionale plannen ontbreken. Grote

investeringen in regionale samenwerking zonder concrete opbrengsten kunnen zo alleen maar leiden tot te hoge verwachtingen bij aanvang en diepe teleurstellingen achteraf.

Nieuwe spelregels

Door grote subsidies klaar te zetten voor regionale samenwerking heeft de overheid het streven naar marktwerking in de curatieve zorg overboord gezet zonder aanpassing van ons zorgstelsel. Deze aanpak is niet verstandig. Sleutelen aan het gekozen uitgangspunt van landelijke marktwerking in de curatieve zorg ten gunste van regionale samenwerking is urgent.

Laten we niet te lang wachten. De laatste vruchten van de landelijke marktwerking zijn de afgelopen jaren wel geoogst. In plaats daarvan moet een aangepast zorgstelsel gebaseerd op regionale samenwerking een serieuze kans krijgen.

*Door: **Thomas Hoyng**, bestuurder Stichting Gezond met Zorg*